

Werkplan 2013

De Krachten Gebundeld

Voorwoord - de toekomst van Regio Randstad

2013 is een jubileum jaar voor Regio Randstad in Brussel. In 2013 zijn wij twintig jaar actief in Brussel. Onze 20-jarige aanwezigheid heeft veel opgeleverd en dat doet het nu nog steeds. Om die reden hebben Gedeputeerden Staten en Provinciale Staten in de Randstad bij de collegewisseling in 2011 besloten de samenwerking in Brussel voort te zetten. In die twintig jaar is Regio Randstad een regio die er toe doet in Brussel. We zijn een speler in het groeiende Europa. We weten welke wegen te bewandelen om onze lobbydoelen te realiseren en worden hier ook voor gevraagd door andere Europese regio's.

Onze 20-jarige aanwezigheid en het groeiende Europa vragen om vooruit te kijken. Hoe gaan we in de toekomst opereren in Europa? Voldoet onze werkwijze nog om concurrerend te blijven met andere Europese regio's of moeten wij onze strategie aanpassen? En welke onderwerpen willen wij in de toekomst geagendeerd zien? 2013 is het jaar dat ik hiervoor wil gebruiken. Samen met mijn collega's en Provinciale Staten wil ik de goede samenwerking in het komende jaar voortzetten.

Dat Europa niet alleen binnen onze Regio Randstad onderwerp van gesprek is zien wij elke dag. Ook het huidige kabinet is bezig met het Europa van de toekomst en in de Europese arena heeft de voorzitter van de Europese Commissie de heer Barroso in zijn *State of the Union* opgeroepen tot meer dialoog en discussie over Europa. Overigens staat de Europese Unie ook internationaal op de kaart met het toekennen van de Nobelprijs voor de vrede 2012. Bovendien zal de discussie over de toekomst van Europa in 2013 meer en meer gevoerd worden als opmaat naar de verkiezingen van het Europees Parlement in het voorjaar van 2014.

Naast onze reguliere werkzaamheden en activiteiten zal 2013 ook het jaar worden van optimale benutting van Europese subsidies voor de volgende fondsenperiode die loopt van 2014-2020. Een opgave waar we ons nu al op aan het voorbereiden zijn. De discussie over de toekomst van Regio Randstad in het Europa van de regio's sluit hier goed bij aan.

Ik nodig u van harte uit hier een bijdrage aan te leveren.

Elvira Sweet
Voorzitter Regio Randstad
Gedeputeerde Noord-Holland

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	4
- Terugblik	4
- In opmaat naar 2014	5
- Wat doen we?	6
- Hoe doen we dat?	6
- Leeswijzer	7
1. Toekomst Regionaal Beleid	8
2. Kennis en Innovatie	10
3. Duurzame Leefomgeving	12
4. Landelijke gebieden onder stedelijke druk	15
5. Profilering Randstad Samenwerking Europa	17
Bijlage 1 Structuur Randstad Samenwerking Europa	19
- Organisatie en Samenwerking	
- De voorzitter	
- EU coördinerend gedeputeerden	
- Vakgedeputeerden	

INLEIDING

Voor u ligt het werkplan van de samenwerking van Regio Randstad in Brussel 2013. In 2013 zijn Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland 20 jaar als Regio Randstad in Brussel actief. Aan het 20-jarige jubileum wordt in 2013 op gepaste wijze aandacht besteed. Het werkplan komt voort uit *De Krachten Gebundeld: Randstad Strategie Europa 2012 - 2015* en het werkprogramma van de Europese Commissie dat op 23 oktober 2012 is gepresenteerd.

De Regio Randstad is nog steeds een sterke economische regio, die veel te winnen of te verliezen heeft bij Europees beleid. De Regio Randstad zakt echter ten opzichte van vergelijkbare metropolitane regio's terug (Randstadmonitor 2011). We moeten blijvend investeren om de concurrerende plek in Europa te behouden. Regio Randstad onderscheidt zich van de rest van Nederland door onder andere het (groot)stedelijke karakter, de concentratie van economische activiteiten en kennisinstellingen, de bevolkingsdichtheid, de stedelijke druk op het landelijk gebied (het peri-urbane karakter) en de milieu- en de mobiliteitsproblematiek.

Voordat in het werkplan wordt ingegaan op de toekomst wordt er kort teruggekeken op 2012. Het werkplan borduurt immers voort op eerder ingezette doelstellingen. De mate waarin de doelstellingen en lobbydoelen uit 2012 zijn bereikt, wordt gepresenteerd in het separate jaarverslag over 2012. Vervolgens worden een aantal recente Europese ontwikkelingen gepresenteerd die het werkplan van 2013 mede 'sturen'. De prioriteiten voor 2013 zijn hetzelfde als die van 2012; Toekomst Regionaal Beleid, Kennis en Innovatie, Landelijke gebieden onder Stedelijke Druk en Duurzame Leefomgeving. Daaraan is toegevoegd de viering in verband met de 20-jarige aanwezigheid van Regio Randstad in Brussel.

Terugblik naar 2012

Regio Randstad heeft zich in 2012 gericht op het beïnvloeden van de voorstellen van de Europese Commissie die ons aangaan. Via verschillende kanalen hebben wij geprobeerd de voorstellen bij te sturen. Dit hebben wij gedaan samen met de andere provincies in Nederland als ook via de Europese netwerken waarin wij participeren. Tevens is een begin gemaakt met de Slimme Specialisatie Strategie (S3), een voorwaarde voor het ontvangen van Europese structuurfondsen voor innovatie.

De onderhandelingen over het Meerjarig Financieel Kader en de inrichting van het regionaal beleid/structuurfondsen, gemeenschappelijk landbouwbeleid en kennis en innovatie voor de periode 2014-2020 zijn in 2012 nog niet afgerond. Deze onderwerpen zijn voor Regio Randstad van groot belang. De rode draad in de voorstellen van de Europese Commissie is dat alle toekomstige Europese programma's direct bijdragen aan het realiseren van de Europa-2020 doelstellingen: een slimme, duurzame en inclusieve economie. Daarnaast is de intentie dat de nieuwe Europese programma's minder administratieve lasten met zich meebrengen, dat verschillende programma's worden samengevoegd en de programma's integraal van aanpak zijn.

Mijlpalen van de Regio Randstad in Brussel in 2012 waren onder andere:

- Provinciale Staten van Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland hebben ingestemd met *De Krachten Gebundeld; Randstad Strategie Europa 2012-2015*;
- Een houtskoolschets is ontwikkeld in samenwerking met de G4 (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht). Regio Randstad is een voorloper voor wat betreft de ontwikkeling van een S3 in een complexe bestuurlijke situatie en daarom een partner van de Europese Commissie in het proces van S3;

- Het Air-quality Initiative of Regions (AIR) netwerk schreef een position paper over luchtkwaliteit in grootstedelijk gebieden en overhandigde deze op een politieke conferentie in het Europees Parlement aan Eurocommissaris Janez Potočnik, waarmee zij in zeer vroeg stadium al gehoord werden door de Europese Commissie over de herziening van de richtlijn Luchtkwaliteit;
- Gerichte lobby richting het Europees Parlement heeft ervoor gezorgd dat peri-urbane gebieden zijn opgenomen in Europese wetteksten;
- Gerichte lobby via het European Regions Research & Innovation Network (ERRIN), Eurocities, Comité van de Regio's en Conference of Peripheral and Maritime Regions of Europe (CPMR) om er voor te zorgen dat een regionale component in Horizon 2020 wordt opgenomen;
- Het ESPON *Regionaal Integratie Strategies in Europe* project is afgerond. Samen met ERRIN is een seminar georganiseerd over de synergie en spanningen tussen regionale geïntegreerde strategieën en slimme specialisatie strategieën;
- De samenwerkingsstructuur tussen de vier Randstadprovincies is stevig neergezet en verder geoptimaliseerd: met Europa als facetbeleid waarin Europa-gedeputeerden een coördinerende rol spelen en met vakgedeputeerden die inhoudelijk vorm geven aan de doelstellingen uit de Randstad Strategie Europa 2012-2015 in samenwerking met ambtelijke expertgroepen en in relatie met de Europa werkgroepen van Provinciale Staten.

In opmaat naar 2014

In 2013 komt een eind aan de zevenjarige Europese cyclus 2007-2013. Eind 2013 moeten de wetgevende kaders voor de nieuwe programmaperiode 2014-2020 staan.

De basis voor de komende zevenjarige periode is de Europa 2020-strategie. De slimme, duurzame en inclusieve groei die de Europese Unie voorstaat, wordt afgemeten aan vijf kerndoelstellingen. Deze doelstellingen hebben betrekking op werkgelegenheid, onderzoek, ontwikkeling en innovatie, klimaatverandering en energie, onderwijs en armoede en sociale insluiting.

Deze doelstellingen zijn uitgewerkt in zeven kerninitiatieven, ook wel 'flagship initiaties' genoemd. Regio Randstad draagt bij aan het realiseren van deze Europese doelstellingen. Dat gebeurt vanuit de eigen kracht; Regio Randstad is naar bruto regionaal product gemeten de 14^e economische regio in Europa¹.

De kracht van Regio Randstad wordt in 2013 gepresenteerd ten behoeve van de Regionale Innovatiestrategie voor Slimme Specialisatie (S3). Een S3 is een regionale strategie, opgesteld door overheden in nauwe samenwerking met kennisinstellingen en het bedrijfsleven, gericht op de regionale comparatieven voordelen in Europees en internationaal verband.

De Regio Randstad probeert haar standpunten mee te geven aan de onderhandelaars van de voorstellen die betrekking hebben op de Regio Randstad. De periode van beleidsbeïnvloeding voor de periode 2014-2020 loopt in 2013 ten einde en de laatste voorbereidingen voor de programmaperiode 2014-2020 worden getroffen in 2013.

De contouren voor 2014-2020 worden in 2013 duidelijk. Dit betreft onder andere de wetgevende kaders voor regionaal beleid en plattelandontwikkeling en het Meerjarig Financieel Kader (MFK) 2014-2020. Als Regio Randstad bereiden wij in samenwerking met de vier grote steden de operationele programma's voor zodat, zodra de kaders zijn vastgesteld en de gelden voor structuurfondsen ontvangen zijn, wij

¹Randstadmonitor 2011

direct met de uitvoering van het Europese regionale beleid in onze provincies kunnen beginnen. Regio Randstad werkt samen binnen het Operationeel Programma (OP) West om Europese en regionale doelen te behalen.

Wat doen we?

De algemene doelstelling van de Randstadsamenwerking is: *Het versterken van de concurrentiepositie van de Randstad in een integrerend Europa en het verbeteren van de leefkwaliteit in de Randstad.* Om dit te verwezenlijken richt Regio Randstad zich op:

- Beïnvloeding van Europees beleid en Europese regelgeving;
- Het streven naar benutting van toekomstige Europese fondsen;
- Profilering van de Randstad in Europa;
- Kennis en kunde delen door middel van internationale samenwerking.

Regio Randstad draagt bij aan de gehele Europese beleidscyclus en probeert deze te beïnvloeden door te 'brengen' en te 'halen'. Het brengen zit hem onder andere in het delen van kennis, bijdragen aan de ontwikkeling en uitvoering van Europees beleid en het tonen van goede voorbeelden die passen binnen de Europese doelstellingen. Met halen wordt gerefereerd aan Europese programma's en projecten die worden uitgevoerd door en binnen Regio Randstad, maar ook aan Europese samenwerking in Europese netwerken of projecten.

Hoe doen we dat?

Verschillende instrumenten worden hiervoor ingezet, waarvan er een aantal worden genoemd. Regio Randstad wil zo vroeg mogelijk bij beleidsvoorbereiding van de Europese Commissie betrokken worden. Dit doet Regio Randstad door het doen van beleidssuggesties of tekstvoorstellen via werkgroepen en netwerken. Zodra een initiatief van de Europese Commissie op handen is, raadpleegt zij de Europese gemeenschap. Dit gebeurt onder andere via consultaties. Wanneer consultaties betrekking hebben op prioritaire dossiers van Regio Randstad wordt er op een consultatie gereageerd. Na de verwerking van reacties op consultaties volgt meestal een Commissievoorstel. Voor elk formeel document dat de Europese Commissie publiceert, schrijft het kabinet een kabinetsreactie via Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC). Via het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) en provinciale experts schrijft Regio Randstad op verschillende dossiers mee aan BNC-fiches. Verderop in de beleidscyclus, zodra onderhandelingen door het Europees Parlement over Commissievoorstellen zijn gestart, denkt Regio Randstad mee met Europarlementariërs en levert concept amendementen aan indien nodig. Tegelijkertijd behandelt de Raad hetzelfde voorstel. Ook hier denkt Regio Randstad mee via deelname aan interbestuurlijke dossierteams van verschillende ministeries, in overleg met de Permanente Vertegenwoordiging in Brussel en met inbreng via de Tweede Kamer ter voorbereiding van de behandeling van Raadsvergaderingen.

Andere instrumenten zijn rapporteurschappen via het Comité van de Regio's (CvdR), het organiseren van bijeenkomsten, het hebben van gesprekken met relevante partijen en gedelegeerde en uitvoerende handelingen.

In 2013 wordt op lidstaatniveau het proces van onderhandeling over de Commissievoorstellen voor de periode 2014-2020 verder voortgezet. Op de voor Regio Randstad vier prioritaire dossiers wordt dit proces gevolgd en wordt geprobeerd invloed uit te oefenen bij relevante partijen zoals het kabinet, de Europese Raad, de Europese Commissie en het Europees Parlement.

Leeswijzer

In dit werkplan wordt op de vier Randstad prioriteiten een korte inleiding gegeven; vervolgens worden de doelstellingen vermeld, het lobbydoel dat Regio Randstad wil bereiken, activiteiten die worden geïnitieerd en met wie er wordt samengewerkt om de lobbydoelen te realiseren (hoofdstukken twee tot en met vijf). In de hoofdstuk zes wordt ingegaan op de profilering van Regio Randstad en tot slot wordt in de bijlage kort de structuur van de Nederlandse zijde van Regio Randstad in Brussel gepresenteerd.

HOOFDSTUK 2

Toekomst van het Regionaal Beleid

Het Europese regionale beleid stelt via het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) regio's in staat om hun economie op een duurzame manier te stimuleren en werkgelegenheid te bevorderen. Hiermee leveren regio's een actieve bijdrage aan de realisatie van de Europa 2020-strategie. De Commissie heeft haar voorstellen voor de nieuwe programmaperiode 2014-2020 op 6 oktober 2011 gepresenteerd. De besluitvorming door Raad en Parlement zal naar verwachting in het voorjaar van 2013 worden afgerond. Volgens de voorstellen van de Commissie dienen de lidstaten en regio's hun nieuwe programma's in de zomer van 2013 ter goedkeuring bij de Commissie in te dienen. De voorbereiding van de Partnerschapsovereenkomst (overkoepelend beleidsdocument voor inzet EU-fondsen in Nederland) dat hiervoor nodig is en de nieuwe operationele programma's neemt ongeveer een jaar in beslag.

In het voorjaar van 2012 is een start gemaakt met het opstellen van een nieuw programma voor West-Nederland: Kansen voor West II. Hiervoor hebben de provincies de regionale economische visies (Zuidvleugel, Amsterdam Metropool en Provincie Utrecht) als uitgangspunt genomen. Doel is om de voorbereiding en interne besluitvorming over het nieuwe Operationeel Programma (OP) in het voorjaar van 2013 af te ronden. Na goedkeuring door het rijk volgt de beoordeling van de Europese Commissie. Inzet van rijk en provincies is om voor het begin van 2014, het eerste jaar van de nieuwe periode, officiële goedkeuring van het nieuwe programma te hebben, waardoor het eerste programmajaar benut kan worden voor de start van het nieuwe OP.

De afronding en besluitvorming over het nieuwe OP is afhankelijk van de voortgang in de onderhandelingen in Brussel over het nieuwe budget (Meerjarig Financieel Kader 2014-2020) en de wetgevende teksten waarin de voorschriften voor de nieuwe programma's staan. Vertraging in de EU-besluitvorming leidt daarom mogelijk ook tot vertraging in het proces op weg naar Kansen voor West II.

Doelstelling:

- Behoud van het regionale beheer en uitvoering van het nieuwe structuurfondsenprogramma;
- Beschikbaar krijgen van een substantieel deel van de nationale 'enveloppe' EFRO voor de Randstad. Daaraan gekoppeld het organiseren van voldoende cofinanciering voor 2014-2020.

Lobbydoelen:

- In samenwerking met de overige provincies en steden beschikbaar krijgen van een zo groot mogelijke nationale 'enveloppe' EFRO voor Nederland;
- In samenwerking met overige provincies en steden zorgen voor een goede verankering van het partnerschapsbeginsel in de nieuwe Structuurfondsenverordeningen ter bevestiging van de rol van decentrale overheden in structuurfondsenprogramma's;
- In samenwerking met overige provincies en steden zorgen voor een optimalisering van het beheer en de uitvoering van de nieuwe programma's voor uitvoerders en eindbegunstigden;
- Behoud van de regionale regie van de aansturing en het beheer van de nieuwe structuurfondsenprogramma's;
- Realiseren van een optimale samenhang tussen EFRO en andere EU-fondsen, in het bijzonder het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) (POP III), het Europees Sociaal Fonds (ESF) en Horizon2020 (onderzoeksprogramma).

Activiteiten:

- Actieve inbreng in de finale fase van het EU-besluitvormingsproces over het EU Meerjarig Financieel Kader 2014-2020 via het Europees Parlement en het rijk (Raad) over de nieuwe programmaperiode;
- Afstemming met de rijksoverheid over het proces en de inhoud van de nationale Partnerschapsovereenkomst als basis voor een nieuw operationeel programma Kansen voor West door middel van actieve bestuurlijke en ambtelijke betrokkenheid van Randstadprovincies bij overleggen met rijksoverheid over de nieuwe programmaperiode 2014-2020 (Bestuurlijk Overleg Toekomst Cohesiebeleid en Interbestuurlijke Werkgroep Toekomst Cohesiebeleid);
- Actieve inbreng in het EU-besluitvormingsproces in Brussel over de nieuwe Structuurfondsenverordeningen 2014-2020 via het Comité van de Regio's (CvdR), Europees Parlement en instructies voor Raadswerkgroepen;
- Afstemming met andere beleidsvelden over integrale benadering van de EU-fondsen, in het bijzonder plattelandsontwikkeling, visserij en het Europees Sociaal Fonds;
- Vaststellen van een nieuw operationeel programma Kansen voor West (voorjaar 2013) en indiening bij het rijk en de Europese Commissie voor goedkeuring OP (inzet: voor eind 2013).

Samenwerking:

- In Brussel: Europees Parlement, Comité van de Regio's (commissie COTER), CEMR, Initiatief D2-regio's (lobbyinitiatief Niederösterreich).
- In Nederland: IPO, VNG, G4, G32, Programmamanagement Kansen voor West, Rijksoverheid, ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I), ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) en het ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M).

HOOFDSTUK 3

Kennis en Innovatie

Het Europees beleid tot 2020 staat in het teken van innovatie met een focus op onderzoek en ontwikkeling. In 2013 wordt naar verwachting het nieuwe Europese kader voor Onderzoek & Ontwikkeling, Horizon2020, goedgekeurd zodra overeenstemming is bereikt over de EU-begroting voor de periode 2014-2020. In de mededeling over de Innovatie Unie, onderdeel van de Europa 2020-strategie voor duurzame groei en banen, roept de Europese Commissie op meer te investeren in excellentie en pleit zij voor de vorming van Innovatie Partnerschappen. Dit biedt kansen voor Regio Randstad als economisch sterke regio met internationaal erkende kennisinstellingen. Door inzet op brede toegang tot het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, Horizon 2020 en de Innovatie Partnerschappen en door de opstelling van een Slimme Specialisatie Strategie (S3) kan de Randstad bijdragen aan en aansluiten bij brede EU-initiatieven.

Doelstelling:

De Randstad is tijdig gereed om op basis van de (vastgestelde) S3 maximaal gebruik te maken van de Europese fondsen die vanaf 2014 via Horizon2020 (H2020), het EFRO en andere fondsen beschikbaar komen voor kennis en innovatie.

Lobbydoelen:

- Mogelijke aanknopingspunten voor regio's bij de bepaling en verdere uitwerking van Europese voorstellen (onder andere in het Europees Parlement) voor territoriale dimensies in de programma's vallend onder het nieuwe onderzoekskader H2020 (2014-2020);
- Beschikbaarheid van instrumenten voor het toepassen, doorontwikkelen en commercialiseren van kennis door het MKB indien een nog in te stellen onderzoek aanleiding geeft tot deze lobby;
- Regio Randstad is voorbereid op Europese beleidsinitiatieven en programma's die vanaf 2014 van start gaan rond Kennis&Innovatie en relevant zijn voor de regio.

Activiteiten:

- Op basis van de vastgestelde S3 worden Europese partners gezocht voor het vormen van conglomeraten voor de uitvoering van de S3;
- de Randstad profileren bij stakeholders in Brussel zoals de Eurocommissaris voor Regionaal Beleid;
- Voorbereiden op de calls voor de nieuwe budgetlijnen in 2014, onder andere door screening van de thema's en het attenderen van regionale partners;
- Continuering van de activiteiten ter versterking van de relatie tussen Regio Randstad en universiteiten en UMC's, onder meer door het naast elkaar leggen van ieders netwerken, elkaar steunen in het verwerven van posities (zoals in het Innovatie partnerschap Smart Cities and Communities) en mogelijk organiseren van een gezamenlijk event onder de paraplu van de 20-jarige aanwezigheid van Regio Randstad in Brussel, op basis van de gezamenlijke investeringsagenda van de Randstedelijke universiteiten voor de S3;
- Voortbouwen op resultaten van de rapporteurschappen in het Comité van de Regio's over het EIP Productiviteit en duurzaamheid in de landbouw (door voormalig gedeputeerde Anne Bliet, Flevoland) en Biobased Economy (door gedeputeerde Rogier van der Sande, Zuid-Holland). Onder andere door in 2013 samen met de Europese Commissie verder vormgeven van de vervolgstappen om de strategie voor de bio-economie naar de praktijk te vertalen via een voorgestelde 'roadmap'. Aangezien het Europees Parlement pas eind 2012 heeft besloten een advies op te

stellen hebben het Comité van de Regio's en gedeputeerde Van der Sande daarmee als rapporteur een goede uitgangspositie om het advies in het Europees Parlement onder de aandacht te brengen en de aanbevelingen in Brussel verder uit te dragen;

- In beleidsdocumenten en adviezen de faciliterende rol van regio's benadrukken bij de totstandkoming van de Europese Onderzoeksruijme (EO; of European Research Area, ERA), waarmee de Europese Commissie zich ten doel heeft gesteld een gemeenschappelijk Europees beleid voor onderzoek en innovatie te realiseren; ·
- Op basis van de resultaten van een afstudeeronderzoek naar aansluiting van MKB op Europese programma's (in het bijzonder Horizon 2020 en EFRO-middelen voor innovatie) bepalen of en hoe een provinciale lobby in Brussel deze toegang kan bevorderen;
- Op basis van de evaluatie eind 2012 deelname aan het European Regions Research & Innovation Network (ERRIN) continueren of stopzetten, dan wel anders vormgeven.

Samenwerking:

- in Brussel: European Regions Research & Innovation Network, VNO-NCW/MKB, Directoraat Generaal Onderzoek en Innovatie van de Europese Commissie;
- in Nederland: ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, het ministerie van Binnenlandse Zaken en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, vier grote steden, middelgrote gemeenten, kennisinstellingen en universiteiten.

HOOFDSTUK 4

Duurzame Leefomgeving

De Europese Commissie roept op economische groei meer te plaatsen in het licht van een duurzame benutting van hulpbronnen. In de Randstad vinden op dit terrein veel ontwikkelingen plaats: klimaatneutraal wonen, natuurinclusief bouwen, bescherming van gebieden tegen overstroming en watermanagement. De uitdaging voor de Randstad is om voor deze initiatieven Europese steun, zowel in wetgeving als in financiële middelen, zeker te stellen. Doelstelling is in Europa (beleidsmatige en financiële) coalitiegenoten te vinden voor initiatieven die de Randstad neemt en bevorderen dat economische groei van de Randstad samen gaat met hoge ambities voor duurzaamheid, milieu, water, klimaatadaptatie en ecosysteemdiensten en duurzame energie. Voor initiatieven op deze onderwerpen wil de Randstad Europese steun, zowel in wetgeving als in financiële zin, veiligstellen. In 2013 staat Duurzame Leefomgeving in het teken van luchtkwaliteit en geluidshinder/omgevingslawaai.

Doelstelling:

In de in 2013 te herziene Europese Richtlijnen voor Lucht - te weten de Strategie luchtvervuiling en de bestaande EU wetgeving voor luchtkwaliteit en -emissie - is het Randstadbelang meegenomen;

- de nieuwe richtlijn is uitvoerbaar - zowel procedureel als qua normstelling - haalbaar en betaalbaar;
- om de richtlijn te handhaven staat een gelijk speelveld in alle lidstaten voorop;
- Europese fondsen en financiële faciliteiten voor implementatie worden optimaal benut.

In de voorbereiding op een mogelijke herziening van de richtlijnen omgevingslawaai en geluidshinder is het Randstadbelang meegenomen;

- een nieuwe richtlijn is uitvoerbaar, haalbaar en betaalbaar, waarbij geen normen worden opgenomen;
- om de richtlijn te handhaven staat een gelijk speelveld in alle lidstaten voorop;
- Europese fondsen en financiële faciliteiten voor implementatie worden optimaal benut

Lobbydoelen:

Inbreng Randstadbelangen in de EU herziening van de thematische strategie luchtvervuiling, inclusief bestaande EU luchtkwaliteit- en emissie wetgeving in het bijzonder:

- Aangeven waar de huidige richtlijnen uitvoeringsproblemen opleveren (bereiken van bepaalde grenswaarden binnen de deadline) voor de Randstad en oplossingen (regionale best practices) aandragen aan de Commissie als input voor de review van het luchtpakket in 2013.
- In de toekomstige richtlijn de mogelijkheid inbouwen voor regionaal maatwerk bij de implementatie.
- EU-instrumenten (financieel, wetgevend) moeten meer bijdragen aan luchtkwaliteit verbetermaatregelen in de regio.
- EU moet bronmaatregelen treffen om luchtkwaliteit aan te pakken, waardoor regio's beter kunnen voldoen aan de luchtkwaliteitseisen. (bijv. Euro standaards, realistische test cycli, banden en remmen, gebouwen, industrie, schone brandstoffen).
- Beter afstemming tussen EU luchtbeleid en EU sectorbeleid (transport, industrie, klimaat) enerzijds en nationaal, regionaal en lokaal beleid anderzijds.

- Het verkrijgen van steun en erkenning vanuit het EU beleid voor de opgave in grootstedelijke regio's, waaronder de Randstad, om duurzaamheidsaspecten mee te nemen in de economische ontwikkeling van de regio's.

Inbreng Randstadbelangen in de mogelijke EU herziening van de richtlijnen omgevingslawaai en geluidshinder:

- Aangeven waar de huidige richtlijnen uitvoeringsproblemen opleveren voor de Randstad en aandragen van oplossingen (best practices) aan de Europese Commissie als input voor de mogelijke herziening van de richtlijnen
- In de toekomstige richtlijn de mogelijkheid inbouwen voor regionaal maatwerk bij de implementatie.
- EU-instrumenten (financieel, wetgevend) moeten meer bijdragen aan maatregelen die bijdragen aan vermindering van geluidshinder in de regio.
- EU moet bronmaatregelen treffen om omgevingslawaai en geluidshinder aan te pakken (bijv. regelgeving stillere banden en motoren)
- Inzet op betere definitie van stilte gebieden en harmonisatie van handreiking voor aanwijzing en bescherming van stilte gebieden.
- Betere afstemming tussen EU geluidsbeleid en EU sectorbeleid (transport, industrie, klimaat) enerzijds en nationaal, regionaal en lokaal beleid anderzijds.
- Het verkrijgen van steun en erkenning vanuit het EU beleid voor de opgave in grootstedelijke regio's, waaronder de Randstad, om duurzaamheidsaspecten mee te nemen in de economische ontwikkeling van de regio's.

Activiteiten:

Luchtkwaliteit:

- blijvend onder de aandacht brengen van het position paper gericht op de nieuwe Thematische Strategie Lucht en de herziening van de richtlijn lucht van de Europese Commissie;
- uitvoeringsproblemen met de huidige richtlijnen (bereiken van bepaalde grenswaarden binnen de deadline) voor de Randstad en oplossingen (regionale best practices) aandragen aan de Commissie als input voor de review van het luchtpakket in 2013;
- organiseren 'AIR' activiteiten in Brussel. Op ambtelijk niveau uitwisselen van best practices en aandragen van voorbeelden bij de Europese Commissie. Op bestuurlijk niveau aanhaken bij de verschillende activiteiten die de Europese Commissie in het Europees jaar van de luchtkwaliteit organiseert;
- input leveren voor en beïnvloeden van IPO en VNG voor het CEMR position paper gericht op de herziening van de richtlijn lucht van de Europese Commissie;
- brieven van cruciale EU beleidsmakers (EC, MEPs, PV-NL) over belangen van de Randstad;
- Randstad standpunten inbrengen in de door EU te organiseren debatten en conferenties.

Omgevingslawaai en geluidshinder:

- onder de aandacht brengen van Randstedelijk standpunt richting de Europese Commissie in navolging van de consultatie hierover in najaar 2012 en richting het Comité van de Regio's in hun advies;
- benadrukken dat aanscherpen van bronbeleid per saldo goedkoper is en beter invulling geeft aan het "vervuiler betaalt principe".

- uitvoeringsproblemen met de huidige richtlijn voor de Randstad en oplossingen (regional best practices, waaronder onderzoek binnen Life+ naar stilte gebieden en mitigatie geluidbelasting) aandragen bij de Commissie als input voor een mogelijke herziening;
- onderzoeken of het AIR netwerk benut kan worden voor verbreden van de belangenbehartiging met het geluidsdossier en mogelijk andere samenwerkingverbanden onderzoeken;
- brieven van cruciale EU beleidsmakers (EC, MEPs, PV-NL) over belangen van de Randstad;
- Randstad standpunten inbrengen in de door EU te organiseren debatten en conferenties.

Samenwerking;

- In Brussel: Air Quality Initiative Regions netwerk (AIR), G4, Directoraten Generaal van de Europese Commissie (in het bijzonder DG Milieu), Subsidiariteitsplatform van het Comité van de Regio's, CEMR focus group on Air.
- in Nederland: Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Interbestuurlijk Dossier Teams (IBDT)-Lucht en Geluid, G4 en regionale milieudiensten.

HOOFDSTUK 5

Landelijke gebieden onder stedelijke druk

Kenmerkend voor de Randstad is de continue interactie tussen de stedelijke agglomeraties en hun landelijke omgeving. Bij de hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) zal de Randstad speciale aandacht blijven vragen voor de vitaliteit van het platteland in de stedelijke omgeving, de peri-urbane gebieden.

Het beïnvloedingsproces rond Europese wetgeving voor de periode 2014-2020 wordt naar verwachting in de loop van 2013 afgerond. De lobbyinzet werkt en lijkt de laatste jaren zijn vruchten af te werpen door de aantoonbare erkenning en vermelding van peri-urbane gebieden in meerdere Europese (nieuwe) wetgeving, adviezen van het Europees Parlement en Europese Commissie-rapporten. Ook blijkt het PURPLE netwerk (Peri Urban Regions Platform) een zeer geschikt platform voor het op Europees niveau uitwisselen van expertise en scenario's bij vraagstukken rond stedelijkheid en landbouw via de PURPLE-werkgroep.

Doelstelling:

Ondersteuning en erkenning krijgen vanuit de EU en via het nationale beleid voor het belang van economisch rendabele landbouw in de Randstad om daarmee de vitaliteit van het platteland in de Randstad te versterken.

Lobbydoelen:

- zorgen voor een gebiedsgerichte sturing op de grondgebonden landbouw in de Randstad vanuit het toekomstige Gemeenschappelijk Landbouwbeleid waarbij de landbouw integraal meegenomen wordt in gebiedsprocessen;
- streven naar voldoende ruimte voor agrariërs in de Randstad om verbredingsactiviteiten te ontplooiën en andere bedrijfsstrategieën te ontwikkelen gericht op het benutten van de nabijheid van de stad en op blijvend kunnen boeren in de veenweiden. De vitale landbouw en een duurzaam beheer van het landelijk gebied vergen meer aandacht en ondersteuning;
- het zorg dragen voor behoud en herstel van de biodiversiteit in het agrarisch gebied als onderdeel van het toekomstig GLB;
- Inspelen op de kansen en mogelijkheden die het nieuwe GLB 2014-2020 kan bieden gericht op synergiemogelijkheden met de andere Europese fondsen.

Activiteiten:

- Randstadpositie en standpunten inbrengen in Europese debatten en conferenties;
- Voortzetten structurele dialoog met het Europees Parlement (EP) en Europese Commissie (EC) over de implementatie van de nieuwe verordeningen van plattelandsontwikkeling en structuurfondsen;
- Via het netwerk PURPLE, de Nederlandse leden in de NAT (natuurlijke bronnen) en COTER (territoriale samenwerking) commissies van het CvdR en via contacten met politieke fracties tekstvoorstellen doen;
- De aannames en erkenning in het toekomstige GLB van peri-urbane gebieden, mede door lobbyinzet vanuit PURPLE, uitwerken tot concrete programmalijnen voor projecten;
- Verdere ideeën uitwerken aangaande een expositie en hoorzitting in het EP;
- Het verder uitwerken en concretiseren van het marketingplan van PURPLE en daarnaast gerichte wervingsactiviteiten van nieuwe leden;

- Een verdere follow-up van de tekstvoorstellen die door Europarlementariërs zijn ingediend en het belang van peri-urbane gebieden onderstrepen;
- Het commitment van de Randstad in PURPLE intensiveren door het organiseren van de General Assembly (Algemene Ledenvergadering) in Randstadverband in najaar 2013;
- Het initiatief nemen om mogelijkheden te zoeken voor een peri-urbaan Interreg project.

Samenwerking:

- In Brussel: PURPLE, Conference of Peripheral Maritime Regions of Europe (CPMR), Council of European Municipalities and Regions (CEMR), Permanente Vertegenwoordiging (EL&I), IPO/VNG, VEWIN, Comité van de Regio's (via NAT/COTER commissie), Europees Parlement (leden Commissie Regionale Ontwikkeling en Landbouwcommissie).
- In Nederland: Ministerie van Economie, Landbouw en Innovatie en G4.

HOOFDSTUK 6

Profilering Randstadsamenwerking Europa

De Randstadprovincies profileren zich continu tijdens hun dagelijkse werkzaamheden. Dit gebeurt door Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten, het bestuur van Regio Randstad, vakgedeputeerden en de medewerkers zowel in Brussel als in de provincies. Deze profilering heeft plaats op verschillende momenten tijdens de gehele beleidscyclus, op verschillende niveaus en via verschillende instrumenten waarin de betrokkenen participeren of waar zij toegang toe hebben.

Doelstelling:

Het behouden van de goede naam van Regio Randstad in Europa en de Randstad verder positioneren ten behoeve van ondersteuning van de doelstellingen op de vier prioritaire onderwerpen van Regio Randstad.

Lobbydoelen:

- Positioneren van de Randstad bij Europese en Nederlandse relevante partijen;
- Regio Randstad identificeert mogelijke onderwerpen die tijdens het EU voorzitterschap van Nederland in 2016 centraal zouden kunnen staan;
- De Randstadmonitor verschijnt ook na 2013.

Activiteiten:

- Uitvoeren programma 20-jarig jubileum van Regio Randstad in Europa in 2013;
- Ontvangen van individuen en groepen die een bezoek brengen aan het Randstad kantoor in Brussel;
- Organiseren van bijeenkomsten in het kader van de vier prioriteiten;
- Organiseren bijeenkomst in het kader van Open Dagen van het CvdR;
- Publiceren van zakformaat Randstadmonitor;
- Concept plan Randstad schrijven ten behoeve van het Nederlands voorzitterschap 2016;
- Uitvoeren van de communicatiestrategie Regio Randstad;
- Bijdrage leveren aan de lobby van het IPO/HNP met als doel de effectiviteit van de samenwerking te versterken;
- Zorgen voor goede informatie uitwisselingsprogramma's ten behoeve van interne communicatie.

Samenwerking

- In Brussel: Netwerken die worden genoemd bij de vier dossiers en mogelijke nieuwe partners.
- In Nederland: Netwerken die worden genoemd bij de vier dossiers en eventuele nieuwe partners.

20-jarige aanwezigheid in Brussel

Voor de viering van de 20-jarige aanwezigheid in Brussel wordt een programma voor het gehele jaar samengesteld. Het programma is aanvullend op en complementair aan de activiteiten die binnen het werkplan 2013 worden uitgevoerd. Het programma bestaat uit meerdere bijeenkomsten c.q. activiteiten die staan in het teken van de toekomst van Regio Randstad, waarbij de doelstelling van Regio Randstad centraal staat: *Het versterken van de concurrentiepositie van de Randstad in een integrerend Europa en het verbeteren van de leefkwaliteit in de Randstad.*

De toekomst staat centraal omdat in 2013 de piketpalen voor het programma 2014-2020 al zijn geslagen en we moeten nadenken over de periode na 2014-2020. Uitkomsten van het programma voor het 20-jarig bestaan kunnen als input dienen voor de doelstelling uit *De Krachten Gebundeld* om onderwerpen te

identificeren ten behoeve van de agendering in 2016, wanneer Nederland voorzitter is van de Europese Unie. Tevens kunnen met de uitkomsten van het programma eerste stappen richting het Europese programma voor de periode 2020-2027 worden gezet.

Het programma Regio Randstad 20 jaar borduurt voort op en maakt gebruik van toekomstplannen die in het verleden en heden zijn gepresenteerd.

Een rode draad is de transitie van Europa. Europa is een krimpgebied, dat als gevolg heeft dat er een rem komt op een jarenlange groei. Dit vraagt mogelijk om een andere aanpak; investeren in welzijn in plaats van in welvaart. Maar ook transities op onder andere terreinen als economie, duurzaamheid en ruimtelijke ordening. Hoe kan Regio Randstad in een veranderend Europa haar doelstelling recht blijven doen? Tevens wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt te kijken wat er is bereikt in die 20 jaar, gericht op de toekomst.

Communicatie- en informatievoorziening

Over de Regio Randstad is algemene informatie te vinden op de website www.randstadregion.eu. Regio Randstad heeft ook een twitteraccount @RegioRandstad.

Ambtelijk vindt uitwisseling van documenten plaats via Projectplace. Projectplace is een online werkomgeving waarin documenten en teksten gedeeld worden. Projectplace maakt het werken tussen collega's van de Regio Randstad in Nederland en Brussel eenvoudiger.

Parallel aan het Bestuurlijk Overleg Randstadsamenwerking Europa verschijnt het Bericht Europa. Het Bericht Europa wordt vier keer per jaar verstuurd aan de Provinciale Staten werkgroepen Europa. Het bericht wordt aangevuld met vier inhoudelijke fiches waarin zowel tussentijds behaalde resultaten, ambities als toekomstige acties zijn opgenomen. Eens per jaar vindt een terugblik plaats, in de vorm van een jaarverslag. De financiële verantwoording loopt mee met de financiële cycli van de vier provincies.

In samenwerking met de woordvoerders van de Europagedeputeerden van de vier Randstad provincies wordt de communicatiestrategie van de Regio Randstad uitgewerkt.

BIJLAGE 1

Structuur Randstadsamenwerking Europa

Organisatie en samenwerking

Het uitvoeren van het werkplan 2013 vraagt veel van de provinciale organisaties. Essentieel voor een effectief optreden in Brussel is een soepele samenwerking tussen de Europa bestuurders van de vier Randstad provincies, de vakgedeputeerden, de lobbyisten in Brussel, de coördinatoren EU in de provinciehuizen en de experts van de vakafdelingen. De provinciale organisatie is de spil voor een goede samenwerking.

Per resultaatterrain zijn tussen de vier provincies werkafspraken gemaakt over de vorm waarin samenwerking plaatsheeft en de inzet die iedere provincie levert, zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau. Vertegenwoordigers van de Randstadprovincies in het HNP leveren een actieve bijdrage aan de organisatie van werkbezoeken. De integrale benadering die de Regio Randstad voorstaat, vraagt om een duidelijke afbakening en verantwoordelijkheid van rollen van de betrokkenen.

De voorzitter

De voorzitter is eerstverantwoordelijk voor de Randstadsamenwerking Europa. Zij bewaakt de voortgang van de strategie en spreekt haar collega-gedeputeerden (zowel Europa- als vakgedeputeerden) aan op de voortgang van de samenwerking.

De voorzitter is verantwoordelijk voor de Randstadinbreng in het HNP-bestuur en de relatie met het IPO. De werkzaamheden van de Regio Randstad en de werkzaamheden van het IPO moeten op elkaar aansluiten en elkaar versterken. Voor het functioneren van de Regio Randstad is het belangrijk dat de samenwerking met het IPO en het HNP goed functioneert, transparant is en ondersteuning biedt aan de leden van het Comité van de Regio's.

De Regio Randstad omvat vier provincies. In deze provincies liggen de vier grote steden. Goede samenwerking tussen provincies en steden is belangrijk. De voorzitter zorgt er samen met collega's voor dat deze samenwerking goed verloopt. De voorzitter is 'het gezicht' van de Regio Randstad. Hierin wordt de voorzitter gesteund door collega Europa gedeputeerden.

EU coördinerend gedeputeerden

De EU gedeputeerden zijn verantwoordelijk voor de inhoudelijke uitvoering van de vier thema's die centraal staan in de Randstadsamenwerking. Zij zorgen er, samen met hun collega vakgedeputeerden voor, dat de doelstellingen zoals die zijn geformuleerd in de Randstadstrategie worden gerealiseerd. Alle vier de Europa gedeputeerden hebben een positie in het Comité van de Regio's. Als lid van de verschillende commissies kunnen zij de doelstellingen van de Regio Randstad in het Comité van de Regio's inbrengen.

Vakgedeputeerden

De vakgedeputeerden verzorgen de inhoudelijke inbreng en uitvoering van de Randstadstrategie. Aansluiting bij en terugkoppeling naar de EU gedeputeerden is belangrijk omdat zij gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de realisatie van één van de vier thema's.

P4 prioriteit	Bestuurlijk Overleg P4 Europa	Bestuurlijk Overleg P4 vakgedeputeerden	IPO: Bestuurlijke Adviescommissies	HNP-bestuur
Plattelands-gebieden onder stedelijke druk	Elvira Sweet (NH): - Voorzitter P4 - Coördinatie HNP/IPO - Relatie P4/G4 - Lid ECOS - Coördinatie PURPLE	Jaap Bond (Groen/NH) Bert Gijsberts (FL) Bart Krol (UT) Han Weber (ZH, vertegenwoordiger PURPLE)	Noël Lebens (L) BAC Vitaal Platteland	Hester Maij (OV)
Duurzame Leefomgeving: Luchtkwaliteit	Bert Gijsberts (FL) - Lid NAT - Coördinatie AIR	Jaap Lodders (FL) Tjeerd Talsma (NH) Ralph de Vries (UT) Rik Janssen (ZH)	Remco van Lunteren (UT) BAC Duurzaamheid, Ruimtelijke Ontwikkeling en Waterbeheer	Bert Gijsberts (FL)
Toekomst Regionaal Beleid	Ralph de Vries (UT) - Coördinatie P4-inbreng Comité van de Regio's - Personeel/Financiën P4 - Lid COTER - Coördinatie ESPON/RISE	Remco van Lunteren (Economie, UT) Jan-Nico Appelman (FL) Jan van Run (NH) Govert Veldhuijzen (ZH)	Jan van Run (NH) BAC Regionale Economie & Energie	Ralph de Vries (UT)
Kennis & Innovatie	Rogier van der Sande (ZH) Secretariaat P4 Lid EDUC Coördinatie ERRIN	Govert Veldhuijzen (Economie, ZH) Jan-Nico Appelman (FL) Jan van Run (NH) Remco van Lunteren (UT)	Jan van Run (NH) BAC Regionale Economie & Energie	Rogier van der Sande (ZH)

Rol Provinciale Staten

Het kader *De Krachten Gebundeld; Randstad Strategie Europa 2012-2015* is door Provinciale Staten van de vier Randstadprovincies vastgesteld. Dit wordt jaarlijks uitgewerkt in bestuurlijke werkplannen waarover Provinciale Staten vooraf worden geconsulteerd.

Provinciale Staten hebben in elke provincie een statenwerkgroep Europa of een coördinatie overleg Europa (Noord-Holland). De Statenleden die zitting hebben in deze groepen en overleg spreken elkaar drie à vier keer per jaar over de voortgang van Europa in Regio Randstad. De Statenleden hebben afgesproken een aantal rollen te vervullen. Intern is dit de rol van ambassadeur, informatiemakelaar, kennisdeler en -verspreider naar hun collega's in Statencommissies, zodat Provinciale Staten in staat zijn hun controlerende en kaderstellende rollen op dit thema in te vullen. Extern vervullen de Statenleden de rol van ambassadeur en informatiemakelaar richting hun achterban in de regio. Hiertoe organiseren de Provinciale Staten van de vier Randstadprovincies in 2013 een aantal activiteiten gerelateerd aan de prioriteiten binnen de Europa strategie en brengen zij in 2013 opnieuw een bezoek aan Brussel.